

Дефиниции на Европейската Академия по Алергология и Клинична Иммунология WAO/ЕААКИ/ в алергологията

Алергологичната номенклатура е разнообразна. За да може да откликне адекватно на този важен проблем, както и да може да осигури недвусмислено общуване на специалистите в тази област, Световната алергологична организация (САО) препоръчва да се възприеме глобална номенклатура по алергология. Терминологията, препоръчана в публикацията на Европейската академия по алергология и клинична иммунология „Ревизирана номенклатура по алергология“ (Ref Johansson et al, Allergy 2001), беше осъвременена от Световната алергологична организация в публикацията „Ревизирана номенклатура по алергология за глобално приложение“ (Ref Johansson et al, JACI, 2004).

Алергия: Алергия е реакция на свръхчувствителност, развита се по имунологични механизми.

Алергията може да бъде опосредствена от антитела или клетки. В по-големия брой от случаите типичното антитяло, отговорно за алергична реакция принадлежи към IgE изотип, а съответните лица страдат от **IgE-медирана алергия**. Не всички IgE свързани “алергични” реакции IgE се проявяват при “атопични” индивиди. При **не-IgE-медирана алергия** антитялото може да принадлежи към IgG изотип, например при анафилаксия дължаща се на имунни комплекси съдържащи декстран, както и класическата, понастоящем рядка серумна болест, определяна по-рано като III тип реакция. Както IgE, така и IgG антитела се намират при алергична бронхопулмонална аспергилоза (АБПА). Алергичният контактен дерматит е пример за алергична болест медирана от лимфоцити.

Алергени: Алергените са антигени, които причиняват алергия. Повечето алергени, реагиращи с IgE и IgG антитела са белтъци, често с въглехидратни странични вериги, но при определени обстоятелства се предполага, че и чисти въглехидрати могат да бъдат алергени. В редки случаи химически съединения с ниско молекулно тегло, например изоцианати и анхидриди, действащи като хаптени, също се приемат като алергени за IgE антитела. В случая с алергичния контактен дерматит, класическите алергени са химически вещества с ниско молекулно тегло като хром, никел и формалдехид, които взаимодействат с Т-клетките.

Атопия е персоналната и/или фамилна склонност за развитие на сенсibiliзация и производство на IgE антитела в отговор на обичайна експозиция на алергени, най-често протеини, която се проявява обикновено в

детска или юношеска възраст. Като последица, такива индивиди могат да развият типични симптоми на астма, риноконюнктивит или екзема. Термините „атопия” и „атопичен” следва да се използват за обозначаване на генетичната предиспозиция към ИгЕ сенсibiliзиране към често срещани се в околната среда алергени, на които всички са изложени, но мнозинството хора не реагират с дълготраен ИгЕ антителин отговор. Така, атопия е клинична дефиниция за изразен ИгЕ антителин отговор. Терминът атопия не следва да бъде използван преди да се докажат ИгЕ антитела чрез изследване на серума или чрез положителни кожно-алергични проби с убождане. Алергичните симптоми при типичен атопичен индивид могат да бъдат наречени атопични – например атопична астма. Положителните кожно-алергични проби с убождане към необичайни алергени, както и наличието на ИгЕ антитела към тях (например сенсibiliзация към отрова от ципокрили или медикаменти, които са резултат от масивна експозиция), обаче, не е диагностичен критерий за атопия.

Свръхчувствителност: Свръхчувствителността предизвиква обективно възпроизводими симптоми и прояви, които се отключват след излагане на определен стимул, поносим за здравите лица.

Не-алергична свръхчувствителност: Терминът не-алергичната свръхчувствителност се предпочита за означаване на свръхчувствителност, при която не могат да бъдат доказани имунологични механизми.

Нозологична номенклатура:

Астма (според дефиницията на GINA): Астмата е хронично възпалително заболяване на дихателните пътища, при което роля играят различни клетки, и най-мече мастоцити, еозинофили и Т лимфоцити. При засегнатите индивиди това възпаление причинява повтарящи се епизоди на свирене в гърдите, недостиг на въздух, стягане в гърдите и кашлица, особено често проявяващи се през нощта и / или рано сутрин. Тези симптоми обикновено са придружени от дифузно, но вариращо ограничени на въздушния поток, което е поне частично обратимо спонтанно или след лечение. Това възпаление причинява и паралелно повишение на реактивността на дихателните пътища спрямо различни стимули.

Алергична астма е основен термин обозначаващ астма, дължаща се на имунологични механизми. Когато има доказателства за налични ИгЕ-медиатори

механизми, се препоръчва използването на термина **ИгЕ-медирана астма**. ИгЕ антителата могат да отключат както незабавна (ранна), така и късна асматична реакция. Както и при други алергични нарушения, обаче, Т-клетъчни механизми играят също така важна роля при късните и забавени реакции. В зависимост от времетраенето на симптомите, астмата може да се определи като интермитентна или перзистираща..

Не-алергична астма: Това е предпочитания термин за неимунологичните видове астма. Препоръчително е стари определения като “екстринзик”, “интринзик”, “екзогенна” и “ендогенна” да не се употребяват повече за диференциация на алергичните и не-алергичните под-групи астма.

Риноконюнктивит: Симптоми като резултат от имунологично медираны реакции на свръхчувствителност от носа и конюнктивите следва да се обозначават като **алергичен риноконюнктивит**. Повечето случаи са ИгЕ-медираны. Въз основа на времетраенето на симптомите би било полезно да се разграничават интермитентна и перзистираща форми на алергичен риноконюнктивит.

Екзема: Това, което обикновено се нарича “атопична екзема / дерматит” не е една болест, а съвкупност от няколко заболявания с някои общи характеристики. По-подходящ би бил термина **атопичен екзема / дерматит синдром, АЕДС**. Разновидността, при която има съчетание с алергична астма и риноконюнктивит, следва да се обозначава като ИгЕ-асоцииран АЕДС.

Дерматит: Обобщаващият термин за локално възпаление на кожата следва да бъде дерматит. Това, което обикновено се нарича “атопична екзема / дерматит” не е една отделна болест, а съвкупност от няколко заболявания с някои общи характеристики. По-подходящият термин е екзема. Разновидността, при която има съчетание с алергична астма и риноконюнктивит, следва да се обозначава като атопична екзема. Непосредствен контакт с ниско-молекулни химически вещества може да провокира контактен дерматит от преобладаващ T_H1 лимфоцитен тип. Не-алергичните варианти могат също така да бъдат обозначавани с термините „иритантен” или „токсичен” контактен дерматит.

Библиография

Johansson SGO, O'B Hourihane J, Bousquet J, Brujinzeel-Koomen C, Dreborg S, Haahtela T, Kowalski ML, Mygind N, Ring J, van Cauwenberge P, van Hage-Hamsten M, Wüthrich B. A revised nomenclature for allergy. An EAACI position statement from the EAACI nomenclature task force. *Allergy* 2001; **56**:813-824.

Johansson SGO, Bieber T, Dahl R, Friedmann PS, Lanier BQ, Lockey RF, Motala C, Ortega Martell JA, Platts-Mills TAE, Ring J, Thien F, Van Cauwenberge P, Williams HC. Revised nomenclature for allergy for global use: Report of the Nomenclature Review Committee of the World Allergy Organization, October 2003. *J Allergy Clin Immunol* 2004; 113: 832-836.

Translation kindly performed by Dr. Todor A. Popov, MD, PhD, Associate professor at the Department of Allergology, Medical University in Sofia, Bulgaria